

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, מל. 03/22262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אכנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורך-תכנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת פרנרופטי • כתב בכיר: יוסף היימן • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרונני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מופקם ב"חדרם החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב כ"א אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזומות צינוקוגרפיה "כספי" בע"מ.

קאנא קרי •

שני קאריקטוריסטים ותיקים של העולם הזה עמדו בשבוע שעבר במרכז החדשות — וזו הזדמנות להעלות זיכרונות. קריאל ("דוש") גרדוש הוצע על-ידי שריהחן יצחק שמיר לתפקיד הנספח התרבותי של ישראל בלונדון. הדבר עורר מורת-רוח רבה, כי דוש ידוע כלאומן קיצוני. איך זה ממנה הליכוד את נאמניו האידיאולוגיים לתפקידי-מפתח, ערב פריי שתו הצפיה מן השילטון? ואיך זה נשלח קנאי לאומני לבריטניה דווקא, ארץ שכל גישה קיצונית נראית בה כהריגה?

קשה להעלות על הדעת שהאיש המדובר עליו היה פעם אחד מעמודי-התווך של מערכת העולם הזה, וכי ביטא במשך שנתיים את השקפת-העולם שלנו בקארי-טורות פוליטיות נוקבות.

כאשר בא קארל גרדוש אל המערכת שלנו, ששכנה אז עדיין בשני חדרים ברחוב לילינבלום 12 בדרום תל-אביב, היה עולה חדש. קודם לכן חי בפאריס, ושם נדבק בהשקפת-העולם השמאלנית האופנתית — ברוחו של ז'אן-פול סארטר — ששלטה אז באינטליגנציה בצרפת.

כאיש השמאל וכניצול השואה במולדתו, הונגריה, מצא דוש עוד בצרפת את דרכו אל לח"י, המחתרת הלוחמת שדיברה אז בשפה שמאלנית ושביקשה למצוא מסילות

כתב לוריא מתכוון לצניחה, הם רק צצים במהדורות חדשות

צייר איורים למיכתבים למערכת, הביא כל כמה שבועות עמודי-קטורות של-מות. לא היה עמוד בעיתון שלא נשא את טביעת-האצבעות שלו.

ב-1953 פרש דוש מהעולם הזה — לא רק על רקע פוליטי-אידיאולוגי, אלא מפני שביקש להתרכז בציור קאריקטורות בלבד. לשם כך רצה להשתחרר מתפקידו כעורך גראפי. לא יכולנו להרשות זאת לעצמנו, ועל כן עבר למערכת.

"החולה מתחזק מיום ליום. אני תקווה שבקרוב יוכל לעמוד על רגליו."

קאריקטורה של דוש ("העולם הזה" 795, ינואר 1953) ברוחו של ז'אן-פול סארטר

עתונאי, 1953

קאריקטורה של לוריא ("העולם הזה" 843, דצמבר 1953) צנחן צרפתי

במהרה השתנה הקו שלו עד בלי הכר. הוא הפך לאומני ואנטי-ערבי קיצוני — בדומה לאפריים קישון וטומי לפיד. שלוש-תום זכו בכינוי, המאפיה ההונגרית.

אני מחבב את דוש גם עתה, כאיש. אך למרבה הצער עלי להצטרף לדיעה כי אין הוא האיש המתאים, מבחינה רעיונית, לייצג את תרבות ישראל.

אחרי פרישת דוש ותקופת-מעבר קצר, רה, שבה כיהן בתפקידו האדריכל אלישע גת, נמסר התפקיד הכפול של עורך גראפי וצייר-קאריקטורות לצעיר בשם רענו לוריא — הגיבור השני של השבוע שעבר.

רענו היה ההיפך מדוש. לא קל היה להסתדר עימו, והוא לא השתלב בנקל במערכת. רבים שאהבו את הסיגנון החביב של דוש לא חיבבו את סיגנונו של רענו, בעל השמש האופיינית, שהיה מתוחכם יותר. הוא היה כבר אז לאומני קיצוני, בעל אידיאולוגיה של "צנחן צרפתי". ואכן, כחבריה-מערכת הוא ביצע לראשונה

אחרי ההתנשקות בעורכי העולם הזה.

לוריא מלנין